

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Conventvi De Conchis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

dentius iustitiam tuæ partis, per testes videbatur probare quòd Mediolanen. Archiepiscopus omnia quæ præmissa sunt à sexaginta annis intra possederat inconcussè. Verùm contra præscriptiones hujusmodi dictus Abbas interruptio- nem medij temporis civilem pariter & naturalem objecit. Olim enim Gozovio quondam Comite à Federico Imp. super his iudice delegato, cum post citationes legitimas Mediolan. Archiepiscopus se contrumaciter absentasset, pro monasterio fuit lata sententia, & ipsius nomine corporalis possessio assignata, quam per sex annos & amplius habitam in bello Mediolan. assererat amissam. per quod allegabat præscriptionem civiliter & naturaliter interruptam. Porro ad exceptionem præmissam sepeditus procurator tuus taliter replicabat, quòd bonæ memoriæ Io. Anagninus sanctæ Mariæ in porticu Diac. Cardinalis, postea sancti Marci Presbyter, & tandem Episcopus Prænestinensis, tunc apostolicæ sedis Legatus, attendens quàm barbarica feritate & insatiabili odio Ecclesiam & civitatem Mediolan. Federicus Imperator funditus vellet evertere, atque in supremam redigere servitutem, quicquid ipse vel aliquis iudex seu ministerialis ejus in Ecclesias, Clericos, vel cives Mediolan. statuerant tempore illo, in irritum revocavit. cuius factum felicitis recordationis Alexander Papa prædecessor noster approbans, confirmavit. unde quod à præfato Comite factum fuerat in odium Mediolanensium, quos dictus Imperator acrius infestabat, Mediolanensi Ecclesiæ præmissa ratione non poterat præjudicium generare. Porro rationem hujusmodi pars adversa frivolam reputabat, cum factæ causæ nulla juris constitutione fieri possint infectæ. Cum autem super his quæ præmissimus in nostra & fratrum nostrorum præsentia fuisset diutius litigatum, quia legitimè probatum non fuerat ea quæ petebantur ad monasterium pertinere, de communi fratrum nostrorum consilio ab impetitione ipsius præfatum procuratorem tuum nomine tuo & Mediolan. Ecclesiæ sententialiter duximus absolvendum: quoniam cum obscura sunt jura partium, consuevit contra eum qui petitor est judicari. Super manso verò de Curte Baveni, quod ab antedicto Episcopo Veronen. fuit ipsi monasterio per diffini-

tionis calculum in possessorio iudicio attributum, nos quoque eidem cenobio procuratorem ipsum nomine tuo & Mediolanensis Ecclesiæ in petitorio iudicio auctoritate judiciaria condemnamus, cum liquidò sit probatum quòd dictum monasterium mansum ipsum longissimo tempore quietè possedit, in ea parte perpetuum sibi silentium imponentes. Ceterùm auctoritate apostolica districtius inhibemus ne tu vel tuorum quilibet successorum ad res & possessiones & jura prædicti monasterij manus extendat, præter id quod de portu, honore, districtu, & jurisdictione à nobis est sententialiter diffinitum. Nulli ergo &c. absolutionis, inhibitionis, & diffinitionis &c. Datum Laterani XVI. Kal. Maij.

In eundem ferè modum scriptum est G. Abbati de Scozala.

CONVENTYI DE CONCHIS.

CVM super abbatia monasterij vestri inter vos & S. quondam Abbatem olim fuisset quæstio diutius agitata, partibus tandem ad nostram præsentiam accedentibus dilectum filium nostrum H. sancti Eustachij Diac. Card. dedimus auditorem: in cujus præsentia pro ipso S. taliter fuit allegatum, quòd cum dilectus filius noster I. tt. sanctæ Pudentianæ Presbyter Cardinalis, tunc apostolicæ sedis Legatus, intrasset Normanniam, & super statu ipsius abbatie cum Abbate ac fratribus inquisitionem habuerit diligentem, nihil reprehensione dignum invenit ibidem, sicut ex literis bonæ memoriæ C. Papæ prædecessoris nostri evidenter apparet, quibus ipsius Cardinalis confessio est inserta. Eo verò postmodum ab ipso monasterio recedente, literæ ipsius ad dilectos filios Troarnensem Abbatem & Priorem sanctæ Barbaræ fraudulenter obtentæ fuerunt super inquisitione Abbatibus & totius monasterij faciendæ, nulla data inquisitoribus potestate in Abbatem aliquid statuendi, quemadmodum ex testimonio ejusdem Card. colligitur evidenter. Prædictis ergo inquisitoribus accedentibus ad monasterium memoratum, & volentibus fines mandati excedere in faciendæ inquisitione, juris ordine non servato, idem Abbas, antequam inquisitio fortiretur effectum, sedem apost. appellavit, & quamvis iter arripuisset ad

Epist. 38. Quæstio inter eos & Abbatem monasterij de Conchis sententiando diffinitur. Cap. Cum super. De off. jud. deleg.

Rom. Ecclesiam veniendi, dicti tamen inquisitores, nec appellationi rationabiliter interpositæ neque ipsius absentia vel excusationibus aliquibus deferentes, destitutionis in eum sententiam contra juris ordinem promulgarunt, licet non pronuntiandi potestas eis esset concessa, sicut ex multorum Prælatorum literis liquiddò declaratur. Memorato igitur Abbate ad dicti prædecessoris nostri præsentiam accedente, postquam de inordinata destitutione sua eum reddidit certiorum, omnibus irritatis quæ contra juris ordinem à dictis inquisitoribus fuerant ordinata, eundem Abbatem sententia sua restituit, executione sola venerabili fratri nostro Episcopo & dilectis filiis L. & H. Archidiaconi Ebroicensibus demandata. Die verò à solo Episcopo partibus assignata, & ad terminum utraque partium veniente, cum expectaret Abbas restitutionem fieri sibi secundum apostolici mandati tenorem, eam non potuit obtinere, quin potius precibus, minis, & terroribus eum Episcopus inducere laboravit ut in ipsum, non super restitutione faciendâ, quod erat principale negotium, compromitteret, sed super executione tantummodo differenda. & quoniam pars adversa cum armis illuc accesserat & multitudine armatorum, factum est quòd in dictum Episcopum, sicut præmissum est, compromisit, fide in manu ipsius præstita, & restitutionis literis depositis apud eum, non tradendis parti adversæ, sed diligenter servandis, & restituendis sibi tempore opportuno. ipse verò Episcopus contra id quod promiserat venire non metuens, adversariis Abbatis literas restituit memoratas. sicque compromisso ex parte ipsius Episcopi & adversariorum pariter violato, monachi bonæ memoriæ Melioris t. sanctorum Iohannis & Pauli Presbyteri Cardinalis, tunc apostolicæ sedis Legati, præsentiam adentes, ad I. quondam Rothomagen. Decanum super gravamine compromissi commissionis literas impetrarunt, ad cuius primam citationem monachus à dicto Abbate transmissus captus fuit ab adversariis, & vinculis ferreis mancipatus. ad secundam verò citationem idem Abbas accedens, per impressionem coactus fuit compromittere in Decanum, non super abbacia, de qua sub eo nulla quæstio vertebatur, sed pro qui-

busdam bladi redditibus minuendis. Parte autem altera super compromisso servando fidem, sicut convenerat, non servante, dictum S. iterum oportuit ad sedem apostolicam laborare: ubi à nobis tam super principali quàm incidenti etiã quæstione ad venerab. fra. nost. Lexovien. Episcopum & dilectum filium Abbatem Vallis Richerij literas impetravit ut super his quæ nobis fuerant intimata studerent elicere veritatem, & statuerent quòd secundum Deum viderent rationabiliter statuendum, juris ordine per omnia observato: ita quòd alter sine altero adesse nolente, vel etiam non valente, mandatum apostolicum adimpleret, mentione factâ in literis ipsis de fide violenter, sicut idem S. asserbat, extorta, & non super monasterio abjurando, sed restitutione, ut dictum est, tantummodo differenda; ne, his omisissis, tacita veritate commissio videretur obrenata. Partibus verò coram delegatis iudicibus constitutis, pars illius quem dixit intrusum, præfatum Episcopum duabus de causis sibi dixit esse suspectum; tum quia super Ecclesia quandam causam habebat cum monasterio memorato, tum etiam quia ipsum à Romana curia redeuntem ad pacis osculum non admisit, unde neque coram illis neque coram illorum altero juri stare voluit, quamvis nihil diceret in Abbatem. sed appellans frustratorie, se contumaciter absentavit. Verùm dicti executores appellationi, quæ nulla fuerat, minimè deferentes, habito multorum prudentium virorum consilio, sententiam à dicto prædecessore nostro prolatam executioni mandarunt, restituentes prædicto S. abbatiam, & præfato intruso perpetuum silentium imponentes. Cùmque ad eorum ex parte apostolica iussionem diocesanus Episcopus sæpius requisitus ipsum S. in corporalem possessionem inducere recusaret, id exequendum quibusdam Diacombus mandaverunt: qui nedum quòd admissi fuerunt, verùm per monachos & fautores eorum afflicti verberibus, carcerali sunt custodia mancipati. Quapropter in intrusum, monachos, & fautores eorum à delegatis fuit secundum apostolici mandati tenorem excommunicationis sententia promulgata. Sed ob hoc intrusus & monachi non dimiserunt divina officia celebrare: qui etiam ipso intruso defuncto alium excommunica-

rum eligere præsumperunt, sicut ex delegatorum literis perpenditur evidenter. Cumque nec sic possent ad frugem melioris vitæ reduci, sæpeditus S. iter arripuit ad sedem apostolicam veniendi. Sed prævenientes eum nuntij monachorum, de benedictionis munere illi quem elegerant impendendo fraudulenter literas impetrarunt, quas ad partes suas miserunt festinantius quam deberent. Petebat itaque dictus S. monachos ipsos (qui cuidam prædecessorum suorum amputare linguam & oculos erueri præsumperunt, in alium sedentem ad mensam cum gladiis & fustibus impetum facientes, alium solum in Ecclesia dimittentem Missam celebrare paratum) animadversione condigna puniri, & possessionem abbatiæ plenarie sibi restitui, sicut à dicto prædecessore nostro statutum fuerat, & à delegatis postea iudicibus ordinatum, intruso, qui post latam in eum sententiam excommunicationis assumptus fuerat, per silentium perpetuum condemnato. Ceterum pro vobis ita fuit propositum ex adverso, quòd cum præfatus I. Cardinalis in partibus illis legationis officio fungeretur, & causam ipsam super dilapidatione ipsius S. & incontinentia pariter præfatis Abbati Troarnen. & Priori sanctæ Barbaræ commiserit terminandam, ipsi cognita veritate, & ordine juris per omnia observato, in eum depositionis sententiam protulerunt, quæ à dicto prædecessore nostro fuit postea confirmata. Ipse autem S. eidem prædecessori nostro, quòd abbatiæ ipsa injustè spoliatus fuerit, intimavit, præfato Cardinali etiam asserente non fuisse intentionis suæ quòd ad depositionem Abbatis procederet iudices delegati: quamvis & hoc esset eis commissum, sicut in eorundem literis reperitur. Vnde sæpeditus prædecessor noster eum non restituit altera parte absente, sed restituendum mandavit Episcopo & Archidiacono memoratis: quia tacitum eis fuerat quòd præfatus Cardinalis dictis Abbati & Priori deponendi etiam concesserit facultatem. Conventibus igitur partibus ad diem & locum sibi à delegatis sedis apostolicæ assignatum, dictus S. in manu Episcopi, quòd ejus super causa ipsa staret arbitrio, fide data firmavit: qui partes ipsas, ut ad ea quæ pacis sunt intenderent, monuit diligenter: inter quas talis com-

positio intercessit, ut dictus S. in perpetuum cederet abbatiæ. quam cessionem ratam delegati iudices habuerunt, & idem S. (sicut in delegatorum literis continetur) juramento firmavit se illam firmiter servaturum. Et cum super restitutione sua duplices literas ejusdem prorsus continentia impetrasset, facta compositione, quam sæpeditus prædecessor noster postea confirmavit, alteras resignavit, alteras retinuit fraudulenter. Processu verò temporis compositione ab eo aliquandiu observata, per jamdictum Meliorem Cardinalem quondam Rothomagen. Decano eandem fecit causam committi, fuitque in ejus præsentia & venerabilis fratris nostri Rothomagen. Archiepiscopi prima compositio innovata, ubi præfatus S. abbatiæ denuo abjuravit, & quòd compositionem ipsam deinceps observaret, corporaliter præstitit juramentum, sicut in ipsius Rothomagen. Archiepiscopi literis continetur, & multis posset testimoniis approbari. Fuerunt autem ista coram Rothomagen. facta, ea præcipue ratione, quoniam Prioratus quem ipse S. debuit obtinere, in Rothomagen. erat diocesi constitutus: quem cum per biennium detinens, inhonestè vivendo ferè omnia consumpsisset, ad alia bona monasterij se violenter extendit. Et tandem ad præsentiam nostram accedens, & quadam de præmissis exprimens, alia verò reticens, ad præfatos Lexovien. Episcopum & Abbatem Vallis Richerij nostras literas reportavit, ut diligenter inquirerent de omnibus veritatem, & statuerent quòd justitia postularet. Ipsi verò partibus ad se citatis, quamvis Episcopus pro memoratis causis, & quoniam R. Abbati respondit quòd si posset sibi noceret, esset alteri parti suspectus, & ab eo fuerit recusatus, vellentque coram conjudice, qui suspectus non erat, vel coram arbitris electis à partibus id probare, dicto Abbate Vallis Richerij admittere hoc nolente, ante ingressum causæ fuit ab illis duobus postmodum appellatum, ipsi nihilominus eundem S. restituendum sententialiter decreverunt, adversario ejus super abbatiæ perpetuum silentium imponentes. Cum igitur quæ præmissa sunt & alia quædam prædictus Cardinalis nobis & fratribus nostris prudenter & fideliter retulisset, (quia constitit nobis per literas

judicum prædictorum Episcopi & Archidiacon. Ebroicen. quibus super restitutione ipsius S. à dicto prædecessore nostro fuerat causa commissa, de utriusque partis assensu compositionem sub eo tenore factam fuisse quòd Prioratus sancti Stephani cum omnibus pertinentiis suis & alia quædam sibi concessa fuerunt, dum viveret, possidenda, & ipse à lite spontanea voluntate recessit, & instrumenta sua fracto sigillo, quo usus fuerat, in manibus eorundem judicum resignavit, & quòd abbatiam abjuraverit memoratam, ex literis jam dicti Rothomagen. Archiepiscopi perpendimus evidenter) nolentes per nos, qui punimus perjuriam, viam perjurii aperiri, cum & ipse recipiendo compositionem hujusmodi renuntiaverit abbatiam, communicato fratrum nostrorum consilio ab impetitione ipsius S. vos & monasterium vestrum absolvimus, perpetuum ei super quæstione ipsa silentium imponentes. non obstante quod factum est ab ultimis delegatis, cum ex his appareat evidenter ipsos, (ut de aliis taceamus) si eis de præmissis constitit, minus legitime processisse, restituentes illum qui non habebat jus aliquod repetendi. Et quamvis solus Abbas, antequam appellaretur ab eo, juxta formam literarum nostrarum procedere potuisset: quia tamen ex eo quòd cum ipso Episcopo interlocutus est, appellationem non tenuisse de jure sine ipso, dum posset & vellet negotio interesse, per consequentiam confessus est se non posse mandatum apostolicum adimplere, nec suæ intentionis extitit ut sine conjudice suo aliquid diffiniret, & cum eo, qui jam judex esse desierat, aliquid super præmissis negotio rite disponere non valebat, voluntate ac potestate sibi mutuo adversantibus, cum noluerit quod potuit, & quod voluit adimplere nequiverit, quod à duobus factum fuit, effectum de jure non potuit obtinere. Nulli ergo &c. Datum Laterani Idibus Aprilis.

LOCEDIEN. ABBATI.

*Epist. 39.
Ut pacem inter
Placentinos &
Parmenses facere
laboret.*

CUm plenitudo legis secundum Apostolum sit dilectio, profecto dissensio divinæ legis hominem constituit transgressorem: quæ sæpius ex odij radice procedit, & eliminatis virtutibus, copiam generat vitiorum; dum unus ut

in alterum suas injurias vindicet, dum ut de inimico triumphet, nec divinam offensam, nec homicidij crimen, nec reatum perjurij expavescit. Hæc enim naturalis legis jura confundens, quod sibi non vult, alij per violentiam nititur irrogare. Hæc dum persequitur proximum, nec Deum nec proximum diligere comprobatur. Qui enim non diligit fratrem quem videt, Deum, quem non videt, quomodo potest diligere? Hujus autem incommoditates plenius Veritas, quæ mentiri non novit, attendens, in Evangelio protestatur, *Omne (inquiens) regnum in se ipsum divisum desolabitur, & domus supra domum cadet.* Ceterum, quamvis in libro scripturæ satis dissensionis incommoda prænotentur, manifestius tamen diligenter insipientibus in libro experientia quotidianæ patebunt. Nam (ut non longè petantur exempla) quot ex dissensione quæ inter Placentin. & Parmen. super burgo sancti Domini vertitur, mala contigerint, quot sint pericula (nisi Deus aliter providerit) proventura, tua discretio non ignorat. Ecce enim invicem sanguinem suum fiunt, & esuriunt mutuo stragem suam: nec sufficit utrisque per se contra alteros dimicare, sed universam Lombardiam commoverunt ad arma & alteri, cum universis fautoribus suis, alteris & omnibus eorum complicitibus generale prælium indixerunt. Quia verò nos, licet insufficientibus meritis, vicem ejus tenemus in terris qui nascens ex virgine, per cælicos cives pacem bonæ voluntatis hominibus nunciavit, & resurgens, & ascensurus in cælum, pacem legavit discipulis, ut & ipsi ejus imitantes exemplum, pacem aliis prædicarent, ne si ventum fuerit ad conflictum, multis hinc morientibus fiat hæc dissensio immortalis, ne etiam præter stragem corporum incurrant insuper periculum animarum, discretionis tuæ per apostolica scripta mandamus, & in virtute obedientia sub quantacunque possumus districtione præcipimus, quatenus cum venerabilibus fratribus nostris Mediolan. Archiepiscopo, & Vercellen. Bergomen. Laudan. Brixien. Cremon. Regin. Placentin. & Parmen. Episcopis, quibus super hoc etiam scribimus, per te, & alios quos ad hunc necessarios cognoveris esse tractatum, ad eorum concordiam & pacem intendas, & ut imminetia mala vitentur,